

Miasszonyunk könnyei

Köszöntésre jöttünk Szűz Máriához, / Drága könnyet ontó égi Anyánkhöz. / Lelkünk tárva igaz áhítattal, / Ajkunk dallal, örömhódolattal.

Első versszaka ez egy hétstrófás, ősrégi egyházi népénekünknek. A nagyszombati Szent Miklós-templomban őrzött Könyező Madonnát látogatót őseink énekeltek már a 17. században. Egy, a közelmúltban megjelent, angol nyelvű könyv magyar kiadásában részében találtam rá, hat más énekünkkel együtt, amelyek angol fordítása az egyes képek leírásánál szerepel. Az *Our Mother's Tears* című, csinos kiállítású, számos színes képpel illusztrált, 120 oldalas munkát a *Franciscan of the Immaculate*, New Bedford-i kiadója jelentette meg. Írója a Connecticut államban élő Erika Papp Faber.

Faberné Papp Erika kislány korában került a szüleivel az Egyesült Államokba. Amerikai iskolákba járt, a híres Georgetown Egyetemen végzett, de a magyar nyelvet sem hanyagolta el. Cikkei, könyvei jelentek meg különböző nyelveken, érdeklődésének egyik sarkalatos pontja azonban a vallással, vallásos élettel kapcsolatos. A történelmi Magyarországon ismert könnyező Mária-képek és egy szobor történetjének felkutatása már évek óta foglalkoztatja. Adatgyűjtésének területét jól szemlélteti a köszönetnyilvánítás két és fél oldalra terjedő név- és helységjegyzéke Erdélytől az Egyesült Államokig, a győri Könyező (ún. Ír) Máriától a kanadai Winnipegeben álló Pádúai Szent Antal-templomig, ahol a győri Madonna-kép másolatához járulnak a hívek.

A könnyező Mária-képek sorának ismertetése az olvasó elé tárja a történelmi Magyarország utóbbi évszázadainak viszontagságos történetét.

Jelenleg tíz könnyező Madonna-kép a legismertebb a történelmi Magyarországon területén, ebből csak négy van a mai országhatáron belül: Mária-pócson, Győrben, Sajópalján. Ide sorolják a Baja-Mária-könnnyén (szláv neve *Vodica*) lévő képet is, amellyel kapcsolatban csak a legenda említi könnyeket, hivatalos igazolás soha nem történt. Nagyszombat (Trnava), Királyfalva (Kralová pri Senice), Klokocso (Klokochovo) és Bácsfa-Szent Antal (Bac) Szlovákiában van, Koložsvár (Cluj-Napoca) pedig Erdélyben, Romániában.

Miért könnyeznek ezek a Mária-képek – teszi fel a kérdést az író, Faberné Papp Erika. *Senki sem ismeri Isten és a Szűzanya szándékait – írja és felszólít, vizsgáljuk meg együtt a könnyező Mária-képek történetét, olvassuk a hívek imáit, himnuszait. „És indítson bűnbánatra, serkentsen imára és bensőségebb Mária-tiszteletre a mi Könyező Nagyszonyunk (...).”*

Bitskey Ella

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház lelkigyakorlati:

Június 8–10.

Bolberitz Pál atya lelkigyakorlata

június 21–24.

Gál Péter atya lelkigyakorlata a „Szabadulásról”

Tel.: 26/383–212; 30/466–0749

e-mail: szentgellert@katolikus.hu
http://szentgellert.katolikus.hu

Világítani fogok!

Interjú Farkas Ferencsel, a shoeshine.hu alkotócsoporthoz tartozó tagjával

Kerecsend községben már húsz éve működik a Világítani fogok névre keresztelt ifjúsági tábor. A táborban cigány és magyar fiatalok együtt vesznek részt. Az elmúlt nyáron a shoeshine.hu alkotói közössége filmet készített a kerecsendi Világítani fogok csapat életéről. A Világítani fogok egy évek alatt szerveződött, főként fiatalokból álló önkéntes csapat. Bár a közösség tagjai az ország különböző tájain élnek, egy közös pont és cél összeköti őket. Táborokat, közösségi programokat szerveznek, főként Kerecsend falu hátrányos helyzetű gyermekei, illetve családjai számára immár húsz éve. Tavaly nyári táborokról filmet is forgattak, melyet március 24-én vetítettek Budapesten, a Premier Kultcaféban. Farkas Ferencsel, a shoeshine.hu alkotói közösség operatőrével beszélgettem a Kerecsenden átélt élményekről.

– Honnan jött az az ötlet, hogy a táborról filmet készítsenek?

– Egy meghívásnak tettünk ezzel eleget, a kerecsendi tábor egyik fő szervezője, Elek Ágnes hívott meg minket, Román E. Kata a tábor szervezőjének lánya, aki ott volt a Faces of Love, a Szeretet arcai című filmünknek a vetítésén, ami részben hasonló témát dolgoz fel a Fülöp-szigeteki Acay misszió által felkarolt nehéz sorsú fiatalok életén keresztül.

– Erre számítottatok, vagy meglepett benneteket az, amit ott láttatok?

– Valamennyi tapasztalatot már szereztünk hasonló közegben, de azért meglepett bennünket az, amit láttunk és tapasztaltunk a táborban. Új volt nekünk a cigány fiatalok közvetlensége, ahogy körülvettek bennünket érdeklődve. Eleinte nem is tudtunk felvételeket készíteni, mert belénk csimpaszkodtak, ugráltak a kamerák előtt, és az átlagosnál kicsivel több idő kellett, amíg megérkezünk, és tudtunk dolgozni, koncentrálni a filmkészítésre.

– Másképp reagáltak a filmezésre?

– Könnyedebben veszik az egészet, nem görcsölnek annyira rá, a kamera előtt is önmagukat adják szabadon.

– Egyedüli operatőre voltál a filmnek?

– Főképp én álltam a kamera mögött, de mindhárom több dolgot is csinálunk a filmkészítés során. Mondhatni hivatalosan én vagyok a csapat operatőre, de természetesen mindannyian multifunkcionálisak vagyunk.

– Milyen érzésekkel vetted fel a filmet?

– Egyre jobban éreztem magam, ahogy telt az idő, és megismerkedtem a fiatalokkal. Tetszett a közvetlenségük, a lazaságuk, a bizalmuk. Kimozdítottak bennünket a társadalmi elvárások és viselkedési kötöttsé-

gek világából, és mi hagytuk magunkat sodródni, élni. Jót tett a lelkemnek mindenképp. Megható volt számomra az interjúalanyok kendőzetlen őszintesége. A cigány fiatalok élettörténete megrázó élményt jelentett, az önkéntesek áldozata pedig szintén nagy hatást gyakorolt rám.

– Ebben a tevékenységben elen-

„A valóság nagyon fontos számunkra”

gedhetetlen volt a hit, az isteni kegyelem jelenléte?

– Ez a tábor nem kifejezetten egyházi tábor volt, de az evangélikáció mindenképpen nagy helyet foglalt el, de nem a szavakkal történő evangélikáció, hanem inkább a tettek beszéltek szeretetről, Istenről, elfogadásról. Az önkéntesek élményeket adnak, és ezáltal Krisztushoz is közelítik a rájuk bízottakat.

– Több olyan fiatal volt a filmben, akik első látásra riasztóan hatottak. Mi vitte oda mégis az önkénteseket?

– Nem véletlen az, hogy az önkéntesek többnyire keresztény háttérrel rendelkeznek, feltétlen szeretettel fordulnak a cigány fiatalok felé, akik nehezen tudják viszonzni az ő odaajándékozottságukat. Mégis az derült ki a végén, hogy ezzel az önkéntesek gazdagodtak leginkább, hiszen az a szeretet semmit sem ér, amiért az ember viszonzást, valamiféle hasznot re-

mél. Ez a feltétlen, őszinte szeretet növeli igazán a lelki gazdagságot.

– Ki tette rád a legnagyobb hatást?

– Tamás, az egyik önkéntes arról beszélt, hogy ő egyetemet végzett, egy multinacionális cégnél dolgozik, de ott, Kerecsenden találta meg azt, amiért élni érdemes. Az elfogadás, a közösség, a kapcsolatok évek óta visszavonzzák a táborba.

– Azt remélhetjük, hogy a film megnézése után az emberek másképp vélekednek majd a cigányokról, mint korábban?

– Igen, talán hiánypótló is ez a film, hiszen Kerecsenden nagyon szép együttműködés alakult ki magyarok és cigányok között, és itt emberközelebb, őszinte módon, az önkéntesek tekintetén keresztül szemléltethetjük ezeket a roma fiatalokat. Ez a nem mindennapi, krisztusi kép új szemlélettel mutatja be őket, segít, hogy meglássuk bennük az embert. A háttérük megismerése pedig sokat segít, hogy valóban közelebb kerüljünk hozzájuk.

– A filmben az a szép, hogy nem propagandaszerű, semmiképpen sem didaktikus. Figyeltek arra, hogy ne legyen ilyen?

– Ez talán azért is van, mert nem gyártunk előre koncepciókat, hanem figyelünk arra, hogy azt mutassuk be, amit ott találunk, szűrés és retusálás nélkül. A valóság nagyon fontos számunkra. Igyekszünk magas színvonalú munkát végezni, és ennek vannak fogásai, tehát ilyen tekintetben nem vagyunk amatőrök, de azt a manipulációt, amit sokan profizmusnak neveznek a médiában, nem képviseljük. Azt látjuk, ami van, nem azt, amit egyesek szeretnének kilátni vagy hallani a filmből.

A filmben nagyon szépen kijön az, hogy nem elmosni akarjuk a határokat, hanem elfogadni, hogy különbözőek, mások vagyunk, de tudunk tanulni egymástól.

– Ezek után a tapasztalatok után engednéd a lányodat ebbe a táborba?

– Elgondolkodtató kérdés... Félelmeim biztosan lennének, de arra törekednék, azért imádkoznék, hogy ha ő akar menni, akkor el tudjam engedni, mert fontos ügynek a hőse lehetne így. Mi kereszténynek nem bújhatunk el a templomok falai mögé. Ki kell mennünk az emberekhez, hogy ne csak szavakkal, de tettekkel is képviseljük a krisztusi tanítást.

Csizmadia Gertrúd

Szülőház

Nyissuk ki a kissé csáléra álló deszka-kaput, nézzünk be oda egy kicsit, ahol anno megszülettem. A gólyák akkor még nem a kórházakba voltak járatosak. A ház előtt léckerítéssel elkerítve szerénykedett a kiskert, benne szilvafa, meggyfa, virágok és a házfalba kapaszkodó szőlőlugas. A kerítés lécein egy bottal remekül lehetett xilofonozni. Az udvar utca felőli végében volt a kút, mellette itatóvályú, ahol reggelente megittattuk Kedves nevű tehenünket. Itt itatta lovait Józsi bácsi is. A ház bejárati ajtajával szemben volt a fűkamra, mellette disznóól, föllette tyúkól és egy ketrec szeretett nyulamnak. A kút és fűkamra közé kemencét épített apám, ahol nemcsak mi, hanem a szomszédok is sütöttek kenyert. Így abban a szerencsében lehetett részem, hogy csaknem minden nap friss ropogós házikenyert ehettem. Ahogy ott báméskodtam a kemence körül, az asszonyok mindig megkínáltak egy serclivel, egy karéjjal.

Konyhából, szobából és egy kamrából állt a ház. Az eresz alatt – mintegy nevünket igazolandó – fecskefészkek voltak. El-elnézgettem a repülő tanuló gyámoltalan fiókákat.

A konyha szabadkéményes volt, a tűzhely füstje közvetlenül a kéménybe távozott egy kúrtól át. A kúrtól alján keresztbe rakott rúdon füstöltük a szalonnát, sódort, húst, disznóölés után. Fűstszag uralta hát a pítvart, nyakunkba csöpögött a zsír. Akkoriban a legtöbb ház konyhája szabadkéményes volt. Apám kőműves lévén aztán átalakította, a mennyezetre gerenda és deszka került, a füst pedig a falba épített csatornában távozott a kéménybe és a fölöttünk kéklő égbe. A ház utca felőli végében volt a tisztaszoba, amit elsőháznak mondtunk. Földes padlója volt, mint szinte mindenkié. Vízrel hígított trágyával eresztették be, rongyot mártogatva az elegybe. Nagyobb ünnepek előtt anyám mindig elvégezte ezt a műveletet.

Az udvar estefelé mindig megtelt gyerekekkel, sose unatkoztam, igaz játszótársaim jobbára lányok voltak, akik nem szerettek focizni, csak labdaiskolázni. Ha a Závó felé fordulva elkialítottuk magunkat tiszta időben, a hegy visszhangozta az utolsó néhány szót. A gépkocsik elszaporodásával, a tihanyi visszhanghoz hasonlóan a miénk is elnémult. Mintha a gyerekkor hangja enyészett volna el.

Fecske Csaba

– Mi volt ez a színjáték az előbb? – kérdezte Ákos, amikor visszaült Évi asztalához a teraszon.

– Mi volt ez a színjáték az előbb? – kérdezett vissza Évi. – Ki ez a két ember, aki egész délután a nyomomban loholt?

– Arra a férfitra és a nőre célozt? – motyogott zavarodottan Ákos.

– Ki másra gondolnék? Már a Fényes udvarban kiszúrtam őket, amikor felszálltam a trolibuszra.

– Ne haragudj, nem volt semmiféle rossz szándékuk. A férfi egyébként az ügyvédem, szerintem rá még emlékezhetsz is a régi időkől. A nő pedig... Évi nyomban közbeveté:

– Azzal a nővel nagyon vigyázz!

– Mit értes ez alatt? – hüledezett Ákos.

– Találkozni fogsz még vele az életben, ebben én teljesen biztos vagyok.

– Persze, hogy fogok vele találkozni, hiszen az ügyvédem, Tibor éppen neki udvarol teljes mellszélességgel.

Évi jelentőségteljesen kortyolt bele a teájába, és közben mindvégig Ákost nézte. Aztán így szólt:

– Akkor rossz hírem van a derék ügyvéd számára. Egyáltalán nem ő érdekli a nőt, csakis te.

Doktor Almási már megint kezdte módfeletlen kényelmetlenül érezni magát:

– Nem hiszem, hogy rólok kellene beszélgetnünk. Ennyi év után találkozunk, és akkor...

– Kényelmetlen számokra ez a téma? Vagy úgy gondolod, nincs igazam? Esetleg nem vettél észre az egészről semmit?

Ákos úgy rázza meg a fejét, mint aki valami rossz álmából ébred:

– Miket beszélsz? Már ne haragudj, nagyon furcsán viselkedsz. Vagy most elhatározad,

hogy egyfolytában kellemetlen helyzetbe fogsz hozni, aztán magadban azon kacagsz, hogy milyen formában reagálok? Kifejezetten rossz viccnek tartanám ennyi év után...

Évi elmosolyodott:

– Jaj, te bolond! Ahogy most elnézlek, még mindig az a kistű vagy, akit itt hagytam ebben a városban. Lehetett közben tévészár vagy híres író, a mai napig egy naiv gyerek maradtál. Tudod, mi a legérdekesebb?

– No, csak mondd bátran. Mi? – vakargatta a füle tövét idegesen Ákos.

Hétköznapi esetek

Színjáték?

– Hát csak az, hogy állítólag az ország egyik legnépszerűbb pszichológusa vagy, közben meg azt sem veszed észre, ami a közvetlen környezetben zajlik.

Egyelőre néma csönd telepedett az asztal köré. Évi a teáját kortyolgatta, meglehetősen komótosan, Ákos pedig hol szűrös szemmel vizslatta hajdani szerelmének arcát, hol pedig megpróbált közömbös, sőt bosszankodó arcki-

fejezést vágni, de ez egyelőre sehogy sem ment neki.

Némi változatosságot csempészett a különös diskurzusba, amikor Ákosnak megcsipent a telefonja. Hőszűk reflexszerűen odanyúlt, és először nem is akart hinni a szemének.

„Szeretnék időpontot kérni tőled. Azt hiszem, szükségem lesz rá, hogy egy kicsit foglalkozz velem. Marica”

– Azért ilyen gyors fejleményre nem számítottam – nevetett fel Évi, mire Ákos a száját tátva pillantott fel a telefonjából.

– Honnan tudod, hogy... izé... honnan veszed, hogy ez az üze...

– Jaj, Ákos! A mozgásomban vagyok korlátozott, nem a gondolkodásomban – mutatott rá Évi. – Még emlékszem rá, amikor annak idején arról beszélgettünk, hogy például a vak embereknek mennyire kifinomult az összes többi érzékszerve. Hát tudd meg, hogy aki egy keresek székéből kénytelen a külvilágot szemlélni, annak igencsak éles lesz minden szenzora, amely a való életet hivattott feltérképezni.

Ákos meg sem tudott mukkanni. Leginkább azt érezte most, hogy a környezet ugyan ismerős számára, hiszen szeretett szülővárosa főterén üldögél egy kellemes kis teázó teraszán, de ezen túl minden ismeretlen. Mintha hirtelen valaki másnak az életébe csöppent volna bele, és egyelőre fogalma sem volt, mit kezdjen ezzel az egészszel.

(Folytatjuk)

Bogdán Szabolcs

www.almasicasalad.blog.hu